

ת"פ 2906/12/15 - מדינת ישראל נגד אחמד איברהים

בית משפט השלום בבית שמש
ת"פ 2906-12-15 מדינת ישראל נ' איברהים

לפני כבוד השופטת מאיה אב-גנים ויינשטיין

מדינת ישראל	המאשימה
באמצעות עוה"ד דינה דוד	
נגד	
אחמד איברהים	הנאשם
באמצעות עוה"ד וסים דראושה	

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר שמיעת פרשת התביעה ותיקון כתב האישום, בגניבת רכב- עבירה לפי סעיף 413ב לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), נהיגה ללא רישיון נהיגה- עבירה לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה [נוסח חדש] ונהיגה ברכב ללא ביטוח- עבירה לפי סעיף 2א לפקודת התעבורה [נוסח חדש].

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 07/01/13 בשעה 19:20 או בסמוך לכך, גנב הנאשם את רכבו של המתלונן מבית שמש, בדרך שאינה ידועה למאשימה. בסמוך לשעה 20:19, נתפס הנאשם כשהוא נוהג ברכב במחסום קלנדיה. לאחר שהוצא מהרכב על ידי אחד ממאבטחי המחסום, נתפס הנאשם כשבכיסו מכשיר טלפון נייד מסוג "מירס" השייך למתלונן.

תסקיר שירות המבחן

בהתאם לתסקיר שירות המבחן, הנאשם בן 25, רווק המתגורר באבו גוש עם הוריו. הורי הנאשם אינם עובדים והתא המשפחתי שריו במצוקה כלכלית. בשל האמור, בגיל צעיר תפס הנאשם תפקיד מרכזי בסיוע בפרנסת המשפחה. בגיל 16 עזב הנאשם את הלימודים והחל לעבוד. לאחר שריצה מאסר קצר בגין נהיגה ללא רישיון, עבד הנאשם בתחום הבניין ובנה בית כהכנה לנישואיו. לפני כשלוש שנים נפל מגובה רב בעבודתו ונפצע. בעקבות תאונת העבודה נאלץ הנאשם לעבור ניתוחים ושיקום ממושך. בשנים הללו התקשה לעבוד ונקלע למצוקה כלכלית ורגשית. כיום בשל מצבו הגופני, עובד הוא בעבודות מזדמנות. הנאשם מסר שהוא צפוי להתחתן בעוד מספר חודשים.

לנאשם אין עבר פלילי, אך בעברו עבירה תעבורתית משנת 2011 של נהיגה בקלות ראש וללא רישיון נהיגה. בגין העבירה האמורה נדון הנאשם ל- 21 ימי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילת רישיון הנהיגה.

שירות המבחן התרשם שהנאשם לא לקח אחריות על גניבת הרכב, אך הודה בנהיגה ללא רישיון. יוער שהנאשם טען במעמד הטיעונים לעונש שהמדובר באי הבנה והוא מודה בביצוע העבירות בהן הורשע. הנאשם הביע חרטה וביטא רצון עמוד 1

לקיים אורח חיים תקין ונורמטיבי שבמרכזו הקמת תא משפחתי. מאז ביצוע העבירה, משך כחמש שנים, לא ביצע הנאשם עבירות נוספות ואף השתתף באופן פעיל בקבוצה טיפולית לצעירים בשירות המבחן, תוך ביטוי מוטיבציה למעורבות ולשינוי בחייו. כדי לבחון את התקדמות הנאשם בהליך הטיפול, ביקש שירות המבחן דחייה של הטיעונים לעונש בכארבעה חודשים.

בתסקיר משלים שהוגש לקראת הטיעונים לעונש הבהיר שירות המבחן שהנאשם התמיד בהשתתפותו בקבוצה הטיפולית, הגיע לכל המפגשים בעקביות ובהתמדה והשתתף בפגישות באופן פעיל. שירות המבחן התרשם מהמאמצים שהשקיע הנאשם לתפקוד נורמטיבי ואת התמדתו בכך, על אף אירועים קשים שחווה.

על מנת לחזק את התהליך החיובי בו הוא מצוי ואת מאמצי הנאשם לעריכת שינוי בחייו, המליץ שירות המבחן להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 220 שעות, ענישה שיש בה כדי לחדד את הגבולות ולהמחיש לנאשם את חומרת העבירות שביצע, לצד עידודו בהמשך הליך השיקום האישי. בנוסף ועל מנת להמשיך את העבודה הטיפולית לפיתוח מיומנויות התמודדות, הומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ישלים הנאשם את השתתפותו בקבוצה לצעירים ובהמשך תיבנה עבורו תכנית טיפולית מתאימה.

טיעוני הצדדים לעונש

המאשימה עמדה על חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, על תחושת חוסר האונים של המתלונן שרכבו נגנב ועל היות גניבת רכבים בגדר מכת מדינה אותה יש למגר. בנוסף לגניבה, הנאשם נהג מבלי שהוציא מעולם רישיון נהיגה ובכך, סיכן הוא את עצמו ואת יתר משתמשי הדרך. המאשימה טענה למתחם ענישה הנע בין 12 ל-30 חודשים, בצירוף מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן, ועתרה לקביעת עונשו ברף הבינוני תחתון, תוך העדפת האינטרס הציבורי על פני אינטרס הנאשם. ב"כ הפנתה לרע"פ 7163/13 ולרע"פ 6757/11.

לטענת המאשימה, הנאשם לא עבר הליך שיקומי או טיפולי משמעותי. המלצת שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם חומרת העבירות ואינה מגלמת את החזרתיות בנהיגה ללא רישיון. המאשימה ביקשה להדגיש שהנאשם שב ונהג ללא רישיון נהיגה חודש וחצי בלבד לאחר שנגזר עליו מאסר על תנאי, באופן המלמד על העדר מורא מפני החוק.

ב"כ הנאשם הפנה לשיהוי הרב שבהגשת כתב האישום כשלוש שנים לאחר האירוע, ללא הסבר ותוך עיוות דין לנאשם. הנאשם אמנם ניהל הוכחות, אך לאחר שנשמעה פרשת התביעה תוקן כתב האישום ומכאן, שאין לזקוף את ניהול ההוכחות לחובתו. בהזדמנות הראשונה שעמדה לפניו להודות במעשיו, עשה כן.

ב"כ הוסיף וטען שהנאשם עבר הליך שיקומי משמעותי. התנאי שנגזר על הנאשם נגזר בגין עבירה משנת 2011 וניתן בסוף שנת 2012, קרי- עברו כשבע שנים מאז ביצוע העבירה שבגינה נגזר התנאי. ההגנה סבורה שיש לאמץ את המלצות שירות המבחן להארכת התנאי. ב"כ הפנה לפסיקת בית המשפט לתעבורה שביטל הרשעה במספר תיקים כדי שיהיו בידיו הכלים שלא להפעיל תנאי חב ההפעלה שנגזר על נאשם. ב"כ הפנה לת"פ 21013-06-14 לעניין התנאים להארכת המאסר המותנה נוכח הליך טיפולי ולרע"פ 4944/15 בנוגע להליך שיקומי.

לגישת ההגנה, מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי ועד למספר בודד של חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות. במקרה זה הרכב שנגנב הושב לבעליו ולא נגרם נזק למתלונן. בנוסף, הנאשם חזר לדרך הישר, התארגן וצפוי להתחתן. יש לחזק את הנאשם בכך ולתת לו את הדחיפה אותה הוא צריך. בנסיבות אלו, יש לחרוג מהמתחם ולאמץ את

המלצות שירות המבחן.

הנאשם הדגיש את חלוף הזמן הרב והוסיף כי מאז ביצוע העבירה הוא השתנה עד מאוד. הוא עובד וצפוי להינשא. הנאשם הכיר בטעותו, הצר עליה וביקש את התחשבות בית המשפט.

מתחם העונש ההולם

קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נעשית בהתאם לעקרון ההלימה. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק העונשין). לשם קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בגניבת הרכב פגע הנאשם בערך המוגן של שמירה על רכוש הציבור וקניינו. פגיעה זו מלווה לא אחת בנזק ישיר ובנזק עקיף הכרוך בעוגמת נפש, טרחה מיותרת והוצאות. הערכים המוגנים בנהיגה ללא רישיון הם פגיעה בביטחונם של משתמשי הדרך ושלומו הציבור. "נהיגה ללא רישיון היא "איום נע" על נוסעי הכביש וכמובן על הנוהג ומשפחתו, ויאה לה ענישה של ממש, גם לצרכי הרתעה, לא כל שכן למי שכבר כשל" (ע"פ 3149/11 בראנסי ראסם נ' מדינת ישראל. 15/05/11).

ברע"פ 1052/17 מחמד ג'ברין נ' מדינת ישראל (12/03/17) נדון מקרה שנסיבותיו דומות לנסיבות המקרה שלפניי. שם הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן אשר ייחס לו גניבת רכב, נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ברכב ללא ביטוח. הנאשם גנב רכב ונהג עמו לכיוון השטחים כשאין ברשותו רישיון נהיגה ונתפס במחסום. בדומה לנאשם בתיק שלפניי, גם שם הרכב הושב לבעליו. באותו המקרה המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם מאסר בעבודות שירות. בית משפט השלום גזר על הנאשם 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 3 חודשי מאסר על תנאי ופסילת רישיון תנאי (ת"פ 41599-05-15). נוכח ערעור על קולת העונש, החמיר בית המשפט המחוזי את עונשו של הנאשם וגזר עליו 8 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לרכיבי ענישה נלווים (עפ"ג 20776-11-16). בית המשפט המחוזי קבע שמתחם הענישה הראוי נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, לבין מאסר בפועל העולה על שנה. בקשת רשות ערעור נדחתה, תוך שכב' בית המשפט העליון מבהיר ש"העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן".

זהו גם המתחם הראוי במקרה שלפניי.

הסטייה ממתחם העונש וחידוש התנאי

כנגד הנאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה של 7 חודשים, בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה. ככלל, על פי סעיף 55(א) לחוק העונשין, "מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי". סעיף 56(א) לחוק קובע את החריג לכלל ולפיו: "בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צורך להפעיל את המאסר על תנאי".

"שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לצפייה כי כך יהיה" (רע"פ 7391/08 מחאג'נה נ' עמוד 3

מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 20 (14.9.2009) "צוטט בהסכמה ברע"פ 4902/14 בן צבאן נ' מדינת ישראל (16/07/14).

ברע"פ 1553/15 ח'ליל דיב עיסא נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה "השומרון" (31/10/17) עמד בית המשפט העליון על תכליותיו של עונש המאסר על תנאי ועל השיקולים להתיישנותו.

"...תכליתו המרכזית של עונש מאסר על תנאי היא הרתעה אישית. בבסיסו של עונש זה עומדת ההנחה שלפיה איום בהשתה ודאית של עונש מאסר בפועל בגין ביצוע עבירה נוספת - ימנע מהנאשם לבצע בהשנית".

"מושכלות יסוד הן כי העונש על העבירה מבטא, בין היתר, את תגובת החברה לפגיעה בערכים המוגנים שלה (ראו: רבין וואקי, בעמ' 1431-1432). ואולם, עם חלוף הזמן, פגיעה זו בערכים מתקשה, ועימה גם דועך רצון הציבור להעניש את העבריין ולהבטיח כי יקבל כגמולו (ראו: פלר כרך ב', בעמ' 622; קיטאי סנג'רו, בעמ' 237; עניין נאשף, בעמ' 586). יתרה מכך, מימוש האחריות הפלילית, בחלוף זמן רב ממועד הטלת העונש, אף עלול לפגוע בסדר החברתי וברגיעה שנוצרה כתוצאה מהשכחה, ולהעלות על פני השטח משקעים לא רצויים (ראו והשוו: פלר כרך ב', בעמ' 623)."

"על יסוד האמור, אפנה כעת לבחון אם הטעמים העומדים לשיטתי בבסיס התיישנות עונשים - שכחה ומחילה, דרבון הרשויות והזכות לסיום מהיר של ההליך - יפים גם לעניין עונש מאסר על תנאי.

ראשית, ביחס לטעם השכחה והמחילה - סבורני כי טעם זה מתקיים בהקשר של עונש מאסר על תנאי. בדומה ליתר העונשים, גם בחלוף זמן רב מהטלת עונש מאסר על תנאי מתקשה הפגיעה בערכים החברתיים אשר גלומה בביצוע העבירה שבעטייה הוטל עונש זה, ועימה פוחת הרצון של הציבור להחמיר עם הנאשם בגין ביצועה. אומנם, אין חולק כי עונש המאסר על תנאי נועד דווקא להביא להחמרה עם מי ששבו לסורם חרף אות אזהרה מצד המערכת השיפוטית, אולם אין הדבר מחייב כי יש להפעיל את העונש גם בחלוף זמן רב ממועד ביצוע העבירה הראשונה, משנמוגה ההצדקה החברתית לכך.

אף הטעם התועלתני של דרבון הרשויות מתקיים בהקשר של מאסר על תנאי, שכן כאמור הפעלת המאסר המותנה תלויה בניהול הליך פלילי נוסף על ידי רשויות אכיפת החוק. תחילת מרוץ ההתיישנות עם הטלת העונש מהווה למעשה איתות לרשויות כי אל להן להתמהמה עם מילוי תפקידן ועם העמדה לדין של עבריינים רצידיביסטים בגין ביצוע עבירת התנאי.

לטעמים אלה ניתן להוסיף את הטעם של זכות לסיום מהיר של ההליך הפלילי. עונש מאסר על תנאי, כאמור, הוא העונש היחיד - מלבד עונש פסילה על תנאי - אשר הפעלתו תלויה בניהול הליך פלילי נוסף. ניהול הליך נוסף זה מוטל על כתפיהן של רשויות אכיפת החוק, וככל שהן מתמהמות עמו - נפגעת זכותו של העבריין לסיום מהיר של ההליך [הנוסף]. להבדיל מהמקרים שנדונו בפסיקה שבהם אשמתו של העבריין הובילה להתעכבות ההליכים, במקרה של אי פתיחת הליך פלילי נוסף - מדובר באחריות הרובצת על הרשויות, ועל כן סבורני כי טעם זה יפה גם להתיישנות עונש מאסר על תנאי".

על אף שבמקרה שלפנינו העונש לא התיישן, העקרונות עליהם עמד בית המשפט העליון מתיישבים עם המסקנה שבנסיבות הייחודיות לתיק זה, לא יהיה צודק להפעיל את המאסר המותנה:

טעם השכחה והמחילה- העבירה הראשונה שבגינה הוטל המאסר המותנה בוצעה בשנת 2011, לפני כשבע שנים. " עם

חלופ הזמן, פגיעה זו בערכים מתקנה, ועימה גם דועך רצון הציבור להעניש את העברין ולהבטיח כי יקבל כגמולו", כלשון פסק הדין.

הטעם התועלתני של דרבון הרשויות וזכות הנאשם לסיים מהיר של ההליך הנוסף- הנאשם הועמד לדין כשלוש שנים לאחר ביצוע העבירה, שיהיו שלא ניתנה לו הצדקה עניינית והסבר מניח את הדעת. "כליאת עברין שנים רבות לאחר שחזר למוטב אינה משמשת שום מטרה חיובית, אלא כפי שכבר ציינתי במקום אחר, מעשה כזה מעוות את הדין והצדק" (ע"פ 416/76 אפרים גברילוב נ' מדינת ישראל, פ"ד לא(2) 31, 29).

מידתיות בענישה- "עקרון המידתיות מחייב גם הלימה בין חומרת העבירה לבין המועד שעבר מעת שהוטל עונש המאסר המותנה, וזאת בהתאם לאינטרס הציבורי הפוחת בהפעלת העונש המותנה בחלופ שנים רבות מיום שהוטל. ניתן, אם כן, לסכם כי ככל שחלף זמן רב מעת שהוטל המאסר המותנה, כך מתקנה הצורך הציבורי בהפעלתו ובהתאם ההלימה בין העבירה לעונש פוחתת", כדברי כב' השופט הנדל ברע"פ 1553/15 (הדגשה הוספה).

אך באמור אין די. בנוסף לאמור לעיל ועל מנת שניתן יהיה להורות על הארכת המאסר המותנה חלף הפעלתו בנסיבות תיק זה, יש לחרוג ממתחם העונש ההולם. בהתאם להוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, "קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969".

"בהקשר זה אני מוצא לנכון להעיר עוד כי שיקולי שיקום הם, אמנם, בעלי מעמד חשוב עת מאזן בית המשפט בין שיקולי הענישה, הגמול וההרתעה, במלאכת גזירת הדין. במקרים שבהם נרתם הנאשם להליך שיקומי, או מראה נכונות כנה לעשות כן - עשויים שיקולי השיקום אף לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול (ראו: דברי חברי, השופט א' שהם, ב- רע"פ 3711/13 הושיאר נ' מדינת ישראל (16.7.2013) (להלן: עניין הושיאר)). ואולם, ההתחשבות בשיקולים אלה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט והיא איננה בגדר חובה, גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ראו למשל: עניין הושיאר, בפסקה 8 והאסמכתא המובאת שם). לתסקיר שירות המבחן בעניין זה (כמו בעניינים אחרים) "משקל של המלצה בלבד" (עיינו: רע"פ 8176/12 ראהב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 10 (15.11.2012)). בית המשפט יטה לבכר את שיקולי שיקומו של הנאשם על פני שיקולים אחרים כאשר הוא משתכנע כי הנאשם השתקם ושינה את דרכיו, או כי קיים סיכוי ממשי לשיקומו, וכך הוא "במקום שבו נראה כעקבי הליך השיקום שבו מצוי המבקש- המערער" (ראו: רע"פ 8665/12 ברהנה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.5.2013)) - ואילו השמתו של הנידון מאחורי סורג ובריאח עלולה לאיין את ההליך השיקומי, או לפגוע בו באופן ניכר" (הדגשות הוספו) (רע"פ 262/14 מוחמד נאשף נ' מדינת ישראל. 22/01/14).

בעניינו של הנאשם התרשם שירות המבחן שברקע ביצוע העבירות עומדים צרכים רגשיים, שבבסיסם דימוי עצמי נמוך, חוסר בשלות רגשית בהפעלת שיקול הדעת וחוסרים רגשיים. הגניבה בוצעה, להערכת שירות המבחן, מתוך רצון לא מודע לפיצוי עצמי. מאז ביצוע העבירה ניתק הנאשם את קשריו עם הסביבה השולית ופיתח קשר זוגי חיובי, הממלא עבורו צורך רגשי ומהווה גורם מדרבן לשינוי ולהתנהלות תקינה. בחמש השנים האחרונות לא ביצע הנאשם עבירות נוספות, נתון המעיד על רצון ומאמץ להימנע ממעורבות פלילית, כמו גם הליך של התבגרות ושליטה עצמית.

כמפורט בתסקיר המשלים שהוגש בעניינו של הנאשם, הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית המיועדת לסייע לצעירים הנמצאים בשלב של גיבוש זהות עצמית, פיתוח מודעות עצמית וכלים להתמודדות בונה ונורמטיבית. שירות המבחן

התרשם מהמוטיבציה לתפקוד תקין ומהתועלת שמפיק הנאשם מהשתתפות פעילה בקבוצה.

נוכח מכלול האמור, שוכנעתי כי יש לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום. הנאשם עבר כבר דרך בהליך שיקומי משמעותי וערך שינוי חיובי בחייו. התסקירים שהוגשו מצביעים על סיכוי ממשי שהנאשם שינה את אורחות חייו ויוכל להתמיד בכך, באופן בו ישנו פוטנציאל שיקומי גבוה המצדיק חריגה מהמתחם שנקבע. מהתנהלות הנאשם ניתן ללמוד על שיתוף הפעולה עם שירות המבחן ורצונו של הנאשם להשתקם. שליחתו של הנאשם לריצוי מאסר בפועל לתקופה שלא תפחת מ-7 חודשים (משך התנאי שהוטל עליו), עלולה לסכל את ההליך השיקומי או לפגוע בו באופן משמעותי. בנסיבות כאמור, האינטרס הציבורי של מניעת עבירות מוביל למסקנה שיש לבכר חידוש התנאי, חלף הפעלתו (ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל. 14/07/14). בל נשכח שהאינטרס בשיקומו של הנאשם אינו רק של הנאשם עצמו, אלא של החברה כולה.

מבלי להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, מאז ביצוע העבירה ועד היום- משך למעלה מחמש וחצי שנים, לא ביצע הנאשם עבירות נוספות, באופן התומך בכך שהנאשם מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה שחזר לדרך הישר (רע"פ 4902/14 בן צבאן נ' מדינת ישראל. 16/07/14).

"...ראו גם מאמרו של פרופסור אורן-גזל אייל "חריגה ממתחם העונש ההולם" (פורסם בספר דורית בייניש 2015):

"מקום בו נקבע כי יש סיכוי של ממש לשיקום והוחלט לחרוג מהמתחם מטעם זה, אין לבחור בעונש שיפגע משמעותי בשיקום רק כדי לעמוד חלקית בעקרון ההלימה...ככל שעולה כי השמת הנידון מאחורי סורג ובריה עלולה לאיין את ההליך השיקומי או לפגוע בו באופן ניכר, יש לבכר את שיקולי השיקום".

וכן בהמשך:

"אם החליט בית המשפט כי הנאשם האמור השתקם או שיש סיכוי של ממש שישתקם, ולא היו נימוקים להימנע מהטלת עונש לפי שיקולי שיקומו, עליו להטיל עליו עונש שאינו כולל מאסר בפועל כלל". (ת"פ (רמ') 17822-05-15 פרקליטות מחוז מרכז- פלילי נ' סימון ציקואשוילי. 08/09/16).

בנסיבות הללו ראוי להעדיף ענישה שבסיסה שיקומי ולהגשים את מטרות הענישה באמצעות ביצוע שירות לתועלת הציבור וקביעת צו פיקוח. בדרך זו ישמש ההליך הפלילי מנוף לשמירה על כך שהנאשם עלה על דרך הישר, בשילוב עם פיקוח הרתעתי.

לאמור נוסף כי אף על פי שאין מחלוקת שהמלצת שירות המבחן היא בבחינת המלצה בלבד שאין בה כדי לחייב את בית המשפט, הרי ש"תסקיר שירות המבחן הוא כלי חשוב, באמצעותו ניתן לרדת לעומקן של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולעמוד על הגורמים, שהביאו להידרדרותו לביצוע העבירות, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי השיקום ודרכי השיקום. מכאן עולה, כי בנסיבות המתאימות נכון לתת להמלצות שירות המבחן משקל משמעותי ולעתים אף לאמצם. ראו: ע"פ 472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (03/09/2012) (עפ"ג (חי') 28110-10-15 מדינת ישראל נ' עידן דוד. 17/12/15).

חרף האמור מצאתי כי היקף צו השל"צ המוצע נמוך ויש להרחיבו משמעותית, באופן אשר יהיה בו כדי לעלות בקנה אחד עם עקרון ההלימה.

העונש הראוי

בגזירת העונש המתאים לנאשם, בית המשפט רשאי להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה. בהתאם, זקפתי לטובת הנאשם את הפגיעה של העונש בו ובבני משפחתו, העובדה שלקח אחריות והודה. הנאשם אמנם ניהל הוכחות, אך לאחר שמיעת עדי התביעה תוקן כתב האישום והנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן. עוד הבאתי בחשבון את העובדה שהמדובר בעבירה הפלילית הראשונה של הנאשם (להבדיל מהעבירה התעבורתית), שחלפו כחמש וחצי שנים מביצוע העבירה, פרק זמן בו לא בוצעו עבירות נוספות, את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם ואת ההליך השיקומי שעבר.

לנוכח מכלול האמור, אגזור על הנאשם את העונשים שלהלן:

חידוש עונש המאסר המותנה בן 7 החודשים שהוטל על הנאשם בת"ד (י-ם) 7888-09-11 מיום 27/11/12, למשך שנתיים מהיום.

פיצוי למתלונן בסך 2,000 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 01/08/18 ויועבר למתלונן, בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה.

שירות לתועלת הציבור בהיקף של 400 שעות, בתכנית שיכין שירות המבחן. במידה ויהא צורך לשנות את מקום ההשמה, יבצע שירות המבחן את השינוי, וידווח על כך לבית המשפט. שירות המבחן יוכל לשנות את מקום ביצוע השירות ללא צורך בהחלטה שיפוטית. הנאשם יחל ביצוע צו השל"צ לא יאוחר מתוך 45 ימים מיום קבלת התוכנית ובתיאום עם שירות המבחן.

שירות המבחן יכין תוכנית של"צ בתוך 30 ימים.

צו מבחן למשך שנה. המבחן יהיה בפיקוח שירות המבחן ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.

הנאשם מוזהר, כי אם לא יבצע את השירות לתועלת הציבור כנדרש או לא יעמוד במבחן, הוא צפוי לגזירת דינו מחדש, לרבות האפשרות לשליחתו למאסר בפועל.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן ותקבע תזכורת פנימית מתאימה.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים. מיום 10.7.2012

תיקון מס' 113

ס"ח תשע"ב מס' 2330 מיום 10.7.2012 עמ' 104 (ה"ח 241)

ניתן היום, כ"ב סיוון תשע"ח, 05 יוני 2018, בנוכחות הצדדים.